

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL FRAMEWORK OF THE TAX MILITARY ACTIVITY AS A SUBJECT OF THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE, WHICH PROVIDES ECONOMIC SECURITY

Кривошеєв К.О., аспірант кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету*

Побудова держави на засадах конституційності, забезпечення прав, свобод і законних інтересів є головним базисом на шляху європейської інтеграції та проведення якісних і ефективних соціально-економічних реформ у країні. Основою таких перетворень є здійснення цілеспрямованої податкової політики як важливого засобу державного регулювання економіки України. Здійснення податкової політики та гарантування економічної безпеки взаємозв'язані з оптимізацією вітчизняної системи оподаткування, подолання вектора розвитку тіньової частини економіки, монополізації та існування неякісного конкурентоспроможного середовища, боротьбою з умисним ухиленням від сплати податків і зборів, попередженням, припиненням, розслідуванням злочинів у сфері оподаткування, поверненням валютних цінностей, боротьбою з корупцією й організованою злочинністю тощо. Саме вирішення базових проблем у податковій сфері і покладено на податкову міліцію.

Вперше за роки незалежності України у складі центральних органів виконавчої влади створено відомство, яке консолідує адміністрування податків. Дана обставина має позитивно впливати на фінансовий клімат в Україні і загальну економічну ситуацію. У сукупності це дасть змогу більш ефективно та цілеспрямовано виконувати плани щодо фінансування бюджету країни. Зазначимо, що зміни, які протягом тривалого часу відбувалися у структурі та пріоритетах діяльності фіскальної служби, є значними. Так, розпочата ініціатива видозміни та перебудови її зі звичайного фіскального органу до самостійної сервісної служби, покликаної видозмінити взаємини із платниками податків.

У даній роботі ми детально досліджуємо адміністративно-правові засади діяльності податкової міліції крізь призму гарантування економічної безпеки в Україні. Нами проаналізовано базові категорії, як-от «економічна безпека держави», «податкова безпека держави», «складники економічної безпеки держави». Визначено зв'язок між гарантуванням економічної безпеки держави та діяльністю податкової міліції. А також звернуто увагу на останні законодавчі тенденції щодо визначення адміністративно-правового статусу даного органу та перспективи реорганізації служби шляхом створення абсолютно нового органу.

Ключові слова: економічна безпека держави, податкова безпека держави, податкова міліція, адміністративно-правові засади діяльності податкової міліції.

Construction of the state on the basis of constitutionality, ensuring rights, freedoms and legitimate interests is the main basis on the path of European integration and implementation of qualitative and effective socio-economic reforms in the country. The basis of such transformations is the implementation of a targeted tax policy as an important means of state regulation of the Ukrainian economy. Implementation of tax policy and ensuring economic security inevitably interconnected with the optimization of the domestic taxation system, overcoming the vector of development of the shadow economy, monopolization and the existence of a low-quality competitive environment, combating deliberate tax evasion and collection, prevention, termination, investigation of tax crimes, the return of currency values, the fight against corruption and organized crime, etc. It is the decision of the basic problems in the tax sphere and is imposed on the tax police.

For the first time since the independence of Ukraine, a central government agency has been set up, which consolidates tax administration. This circumstance should positively influence the existing fiscal climate in Ukraine and the overall economic situation. Together, this will make it possible to more effectively and coherently implement plans to finance the budget of the country. It should be noted that the changes that have taken place for a long time in the structure and priorities of the fiscal service activity are significant. Thus, the initiative to modify and rebuild it from the ordinary fiscal authority to an independent service, initiated to modify the relationship with taxpayers, has begun.

In this paper we investigate in detail the administrative and legal principles of the activity of the tax militia through the prism of ensuring economic security in Ukraine. We analyzed the basic categories, in particular, "economic security of the state", "tax security of the state", "components of economic security of the state". The cyclicity between provision of economic security of the state and the activity of the tax militia is determined. The attention was also paid to the latest legislative tendencies in determining the administrative and legal status of this body and the prospects for reorganizing the service by creating an entirely new body.

Key words: economic security of state, tax security of state, tax police, administrative and legal principles of activity of tax militia.

Категорія «економічна безпека держави» зовсім недавно стала предметом наукового дослідження. Водночас дана обставина породила значний інтерес до вивчення сутності цього поняття вітчизняними та закордонними дослідниками. Безпека виступає справжньою необхідністю для продуктивного функціонування й інтенсивного розвитку економічної системи в середині країни, а також є своєрідною характеристикою будь-якого об'єкта. Безпека визначається як стан захищеності відповідного об'єкта, як ключовий елемент економіки, як стан, за якого відсутні загрози, які можуть вплинути на загальну захищеність системи тощо [1, с. 160].

Поняття «економічна безпека» дотепер проходить етап уточнення, змін та інтеграції. Уперше воно вжито у програмі Президента Сполучених Штатів Америки Ф. Рузвельта «Новий курс». Саме даний час дослідники визначають як період формування категорії. Відтоді в багатьох країнах світу поняття «економічна безпека держави»

відображено та закріплено в національних законодавчих актах, в Україні також. Так, Методикою розрахунку рівня економічної безпеки України визначено, що економічна безпека – це такий стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз і здатний задовольнити потреби особи, сім'ї, суспільства та держави. Здійснюючи системний аналіз сутності категорії «економічна безпека», науковці по-іншому визначають дане поняття [1, с. 161]. Проблематиці економічної безпеки присвятили свої праці відомі вітчизняні й іноземні вчені, зокрема: Л. Абалкін, С. Афонцев, І. Білько, З. Варналій, О. Власюк, В. Геєць, Т. Гоббс, О. Гончаренко, А. Гранберг, Р. Джангужин, М. Григорук, Я. Жаліло, В. Мунтіян, Е. Лисицин, Г. Пастернак-Таранущенко, В. Сенчагов, А. Сухоруков, А. Степаненко, Н. Ткачова, М. Хвесик, Ю. Харазішвілі, С. Чорнодід та інші [1, с. 162] (Таблиця 1).

Поняття економічної безпеки

№	Сутність категорії	Автор
1.	Це кількісна та якісна характеристика економічних властивостей системи з погляду її здатності до самовиживання та розвитку в умовах дестабілізуючої дії непередбачуваних і важкопрогнозованих зовнішніх та внутрішніх чинників.	М. Капустін [2, с. 45]
2.	Це стан найбільш ефективного використання ресурсів для нейтралізації загроз і забезпечення стабільності в сучасності та майбутньому.	О. Власюк [3, с. 12]
3.	Це стан захищеності суб'єкта господарювання від усіх внутрішніх і зовнішніх загроз із метою якнайефективнішого використання наявних ресурсів для реалізації інтересів відповідно до його стратегічних цілей і завдань.	В. Воробійов [4, с. 39]
4.	Це процес, спрямований на створення умов для безперервного пристосування (адаптації) господарської діяльності або економічного функціонування до зміни в зовнішньому оточенні у процесі досягнення поставленої мети.	В. Амітан [5, с. 16]
5.	Це сукупність умов і чинників, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, здатність до постійного оновлення й самовдосконалення.	Л. Абалкін [1, с. 161]
6.	Це стан держави, за якого забезпечено стабільність і найсприятливіші умови для її життя, функціонування та розвитку.	Г. Пастернак-Таранущенко [6, с. 42]
7.	Це стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, забезпечувати високу конкурентоспроможність у світовому економічному середовищі та характеризує здатність національної економіки до сталого і збалансованого зростання.	Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [7]
8.	Це складна багатofакторна категорія, що характеризує здатність національної економіки до розширеного самовідтворення з метою задоволення на визначеному рівні потреб власного населення і держави, протистояння дестабілізуючій дії чинників, що створюють загрозу нормальному розвитку країни, забезпечення конкурентоспроможності національної економіки у світовій системі господарювання.	Я. Жаліло [8, с. 32]

Джерело: складено автором

Зважаючи на наведені тлумачення поняття «економічна безпека» вважаємо за можливе зазначити, що навіть з огляду на незліченну кількість власних наукових доробків у даній сфері, загальноприйнятого визначення поняття не існує. А. Михайленко та Х. Мандзіновська взагалі говорять, що натепер в юридичній і економічній науках не існує прийнятого визначення даної категорії [1, с. 162].

У результаті аналізу різних поглядів на сутність економічної безпеки зазначимо, що, на нашу думку, комплексний підхід до розуміння даної категорії як складної категорії, системи та моделі водночас найбільш доречний і максимально повно відображає багатогранність поняття.

На економічну безпеку держави покладено низку значущих завдань, зокрема підвищення якості життя населення країни, забезпечення економічного зростання, яке б характеризувалося своєю пропорційністю та безперервністю, створення ефективної структури економіки, подолання безробіття й інфляції, забезпечення соціального захисту населення, зменшення дефіциту бюджету та зменшення розміру державного боргу, стабілізація національної валюти тощо.

Для виконання вищезазначених завдань необхідні побудова та реальне функціонування механізму гарантування економічної безпеки та її базових складників. Х. Мандзіновська, І. Мішина, Г. Пастернак-Таранущенко говорять, що економічна безпека функціонує у вигляді складника національної безпеки. Водночас вона має складну структуру. У науці питання структури економічної безпеки має суперечливий характер. З. Варналій, В. Шлемко, І. Бінько, І. Мішина, Г. Пастернак-Таранущенко говорять про можливість виділення таких елементів, як: фінансова безпека; сировинно-ресурсна безпека; соціальна безпека; продовольча безпека; енергетична безпека; інноваційно-технічна безпека; зовнішньоекономічна безпека [9; 10; 11; 12].

Однак на законодавчому рівні в Україні, відповідно до «Методики розрахунку рівня економічної безпеки України», визначені такі складники економічної безпеки держави, як: зовнішньоекономічна безпека держави; макроекономічна безпека держави; інвестиційна безпека держави; соціальна безпека держави; енергетична безпека держави; демографічна безпека держави; науково-

технічна безпека держави; продовольча безпека держави; виробнича безпека держави (Таблиця 2).

Економічна безпека держави є визначальним складником національної безпеки та створює передумови для стійкого і стабільного соціально-економічного розвитку країни. Відповідно до Стратегії національної безпеки України, гарантування економічної безпеки держави є пріоритетним напрямом її політики, а механізм її реалізації передбачає здійснення постійного моніторингу всіх соціальних і економічних процесів, насамперед щодо їхнього впливу на стан економічної безпеки, оцінку відповідних нормативно-правових актів крізь призму дотримання такої безпеки, аналіз цілеспрямованості й ефективності відповідних рішень у сфері економічної політики України [12, с. 74].

Стратегією національної безпеки України закріплено, що базовою й основоположною умовою стабільного, якісного, ефективного економічного зростання має стати гарантування економічної безпеки. Одним зі шляхів такого забезпечення визначена система протидії організованій економічній злочинності, «тінізації» економіки, захист економічної конкуренції, спрощення й оптимізація системи оподаткування, ефективне застосування механізму спеціальних економічних санкцій, ефективне використання бюджетних коштів і коштів міжнародної фінансової допомоги, функціонування системи протидії організованій економічній злочинності, формування переваг легальної господарської діяльності, консолідація інституційних спроможностей фінансових, митних, податкових і правоохоронних органів, виявлення активів організованих злочинних угруповань та їх конфіскація [13].

Отже, відповідні державні органи, що зобов'язані виконувати поставлені завдання та наділені належними повноваженнями, виступають безпосередніми суб'єктами економічної безпеки держави. Одним з основних органів, на який покладено гарантування економічної безпеки в Україні та провадження податкової політики, виступає податкова міліція.

Ураховуючи дану позицію, вважаємо за можливе серед складників економічної безпеки держави виділити податкову безпеку. Уважаємо, що саме вона є найважливішим елементом економічної безпеки, адже, як стверджує Г. Лисовий, саме податки є економічною основою існу-

Складники економічної безпеки України

№	Назва складника економічної безпеки держави	Характеристика складника економічної безпеки держави
1.	Макроекономічна безпека держави	Відбувається досягнення збалансованості макроекономічних показників.
2.	Зовнішньоекономічна безпека держави	Проводиться зовнішньоекономічна діяльність відповідно до забезпечення національних економічних інтересів, мінімізуються негативні зовнішньоекономічні чинники та збитки країни.
3.	Науково-технічна безпека держави	Виробничий і науково-технічний потенціал держави створює передумови для належного функціонування вітчизняної економіки, підтримується конкурентоспроможність економіки, забезпечується гарантування незалежності держави за допомогою технологічних та інтелектуальних ресурсів.
4.	Фінансова безпека держави	Збалансованість внутрішніх валютних, грошово-кредитних, банківських систем і фінансових ринків, створення передумов для стійкості до внутрішніх і зовнішніх загроз, що в майбутньому породжує економічне зростання й ефективне функціонування.
5.	Соціальна безпека держави	Забезпечення достатнього та гідного рівня життя населення держави незалежно від впливу на країну внутрішніх і зовнішніх загроз.
6.	Енергетична безпека держави	Захист інтересів країни в енергетичній сфері від будь-яких загроз і задоволення паливно-енергетичними ресурсами життєдіяльності населення та функціонування економіки.
7.	Продовольча безпека держави	Продовольче забезпечення в державі з метою забезпечення соціально-економічної та політичної стабільності на достатньому рівні.
8.	Демографічна безпека держави	Захист від демографічних загроз суспільства та держави, спрямований на збалансування демографічних інтересів і достримання конституційних прав населення.
9.	Інвестиційна безпека держави	Забезпечення довгострокової позитивної економічної тенденції та динаміки через приріст національних та іноземних інвестицій, що забезпечує високий рівень функціонування науково-технічної сфери та побудови інноваційної інфраструктури.

Джерело: складено автором

вання будь-якої країни, а держава в особі державних органів спроможна виконувати свої функції лише за належного фінансування дохідної частини бюджету. Так, приблизно 85–90% фінансових надходжень до бюджету – податкові надходження [14, с. 162].

Н. Пименов підтримує думку про те, що податкова безпека є складником економічної безпеки, і зауважує, що без протидії податковим ризикам, які спроможні прямо впливати на фінансовий стан суб'єкта господарювання, неможливе досягнення стану забезпечення фінансової стабільності й економічного розвитку [15, с. 11].

Оподаткування є з'єднуючим елементом економічної та бюджетної системи, створює передумови для якісного перерозподілу коштів між фізичними особами, суб'єктами господарювання та державою. Отже, податкова безпека виступає ключовим сегментом економічної безпеки.

У науковій літературі висловлені різні погляди на сутність категорії «податкова безпека». Г. Лисовий, досліджуючи проблематику становлення податкової безпеки в Україні, зауважує, що одне із загальноприйнятих визначень даної категорії запропонувала А. Цвилий-Букланова, яка досліджує даний різновид безпеки як підсистему економічної безпеки та стан економіки держави, за якого забезпечується гарантований захист і гармонійний розвиток усієї податкової системи та інструментів, захищеність національних інтересів, підтримка соціально-економічної стабільності суспільства, формування достатнього рівня фінансових ресурсів [14, с. 164].

Одним із суб'єктів гарантування податкової безпеки, отже, і економічної безпеки держави, виступає податкова міліція. Нормативно-правовий базис діяльності податкової міліції створений такими законодавчими актами, як: Податковий кодекс України, закони України «Про Національну поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави», Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України тощо.

Податковим кодексом України закріплено, що податкова міліція складається зі спеціальних підрозділів із боротьби з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних контролюючих органів, і здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, виконує оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну й охоронну функції [16].

Завданнями податкової міліції визначено:

- запобігання кримінальним та іншим правопорушенням у сфері оподаткування та бюджетній сфері, їх розкриття, розслідування та провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- розшук осіб, які переховуються від слідства та суду за кримінальні й інші правопорушення у сфері оподаткування та бюджетній сфері;
- запобігання і протидія корупції в контролюючих органах і виявлення її фактів;
- гарантування безпеки діяльності працівників контролюючих органів, захисту їх від протиправних посягань, пов'язаних із виконанням ними службових обов'язків [16].

А. Куліш, О. Резнік, досліджуючи питання адміністративно-правового статусу податкової міліції, зазначають, що значення податкової міліції як державного інституту зумовлене політичною й економічною значущістю виконуваних нею правоохоронних функцій у податковій сфері. Основною ознакою, що визначає місце і роль податкової міліції в системі органів виконавчої влади, є застосування санкціонованого державою правового примусу. Його значення зростає за ускладнення економічної та криміногенної ситуації. Податкова міліція є компонентом виконавчої влади держави, призначеним для виконання правоохоронних функцій. Зазначимо, що податкова міліція є самостійним і деякою мірою автономним правоохоронним органом, адже для останньої характерна наявність компетенції спеціального характеру та владних повноважень у сфері реалізації податкової політики; фактична наявність визначеної організаційно-правової структури; можливість використання спеціальних правоохоронних методів роботи [17, с. 52].

Досліджуючи адміністративно-правовий статус податкової міліції, частково погоджуємося з думкою О. Дзісяка, який зазначає: «Виходячи з того, що існувати і здійснювати свої повноваження податкова міліція у змозі лише у складі органів податкової служби як їх невід'ємна і органічна складова, вона не має відособленого від органів податкової служби майна, рахунків у банку, права самостійно вступати у правові відносини з державними установами, підрозділами та організаціями, набувати і здійснювати від свого імені майнові права, нести відповідальність за своїми зобов'язаннями чи бути позивачем і відповідачем у судах. У разі порушення працівниками податкової міліції прав і законних інтересів громадянина обов'язок вживати заходів до поновлення цих прав, відшкодувати заподіяну матеріальну шкоду, на вимогу громадянина публічно вибачитися покладається на відповідний орган податкової служби. З наведеного випливає, що правосуб'єктність органів податкової міліції у сфері цивільно-правових відносин є досить обмеженою або ж можна ставити питання про її відсутність взагалі як такої» [18, с. 26].

Податкова міліція є складовою частиною системи органів Державної фіскальної служби (далі – ДФС) України, які, у свою чергу, відзначаються віднесенням як до системи правоохоронних органів, так і до органів виконавчої влади. Отже, податкова міліція опосередковано пов'язана із системою органів виконавчої влади (через підпорядкованість ДФС України). Ця теза про податкову міліцію як структурний елемент виконавчої влади випливає зі ст. 6 Конституції України. Зазначене дозволяє говорити про правоохоронний характер діяльності податкової міліції і функціонування в системі правоохоронних органів [17, с. 53].

Отже, податкова міліція є водночас і правоохоронним, і контролюючим органом, що не перешкоджає визначенню низки ознак, які характеризують її особливості як органу виконавчої влади. Характерною рисою податкової міліції як органу спеціальної компетенції, на думку А. Козіна, є те, що вона створена для виконання таких функцій управління, які мають міжгалузевий характер. Її вплив поширюється на будь-які галузеві структури [19, с. 123]. Податкова міліція складається зі спеціальних підрозділів із боротьби з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних контролюючих органів, і здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, виконує оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну й охоронну функції [17, с. 53].

Ураховуючи проведений нами аналіз адміністративно-правових засад діяльності податкової міліції як суб'єкта гарантування економічної безпеки держави, зазначимо, що гарантування економічної безпеки та функціонування даного органу прямо залежать одне від одного (див. рис. 1).

Ураховуючи надзвичайну значущість і роль податкової міліції в гарантуванні економічної, отже, і національної, безпеки України, зазначимо, що в п. 8 р. 3 Указу Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»» від 12 січня 2015 р. № 5/2015 визначено, що головними напрямками податкової реформи є перехід від наглядово-каральної функції фіскальних органів до обслуговуючої, що допомагає в нарахуванні та проведенні сплати податків, а не має на меті наповнення бюджету за рахунок фінансових санкцій та переplat [20].

Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України, яким затверджено Концепцію реформування кримінальної юстиції України. Згідно із зазначеною Концепцією, передбачено, що для виконання завдань щодо проведення досудового розслідування податкових, фінансових і митних злочинів і кримінальних проступків податкова міліція має бути відокремлена від Державної податкової служби України (сьогодні – ДФС України) і реорганізована в самостійний орган кримінальної юстиції в системі Міністерства фінансів України [20].

Однак сьогодні податкова міліція функціонує у складі ДФС. Окремого, самостійного органу із визначеним адмі-

Рис. 1. Циклічність взаємозв'язку гарантування економічної безпеки держави та діяльності податкової міліції

Джерело: складено автором

ністративно-правовим статусом не визначено дотепер. У Верховній Раді України зареєстровано три законопроекти щодо реорганізації податкової міліції та створення фінансової поліції або ж щодо створення Національного бюро фінансової безпеки України.

Аналіз чинного законодавства та практики, яка складалася, свідчить, що функції із протидії злочинам у сфері фінансів не виправдано розпоршені за різними відомствами і часто дублюються. Зокрема, такими повноваженнями наділені підрозділи Національної поліції (департамент захисту економіки), Служби безпеки України, податкової міліції [20].

Також ми можемо зазначити низку проблем у діяльності податкової міліції, зокрема:

- наявна значна кількість випадків безпідставного внесення відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, немає позитивних показників за такими розслідуваннями;
- прийняття незаконних податкових повідомлень-рішень органами ДФС та здійснення за ними досудового розслідування кримінальних проваджень податковою міліцією;
- незадовільний економічний ефект від діяльності податкової міліції;
- безпідставні відмови в ухваленні рішення про закриття кримінальних проваджень у разі встановлення судами адміністративної юрисдикції відсутності факту несплати податків;
- імітація боротьби з організаторами податкових злочинів [20].

Проголошений євроінтеграційний курс державної політики зобов'язує Україну забезпечувати ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав та інтересів фізичних і юридичних осіб, їх ефективний захист. Нині питання функціонування податкової міліції є одним із найбільш актуальних, а наявність значної законодавчої ініціативи щодо реорганізації і зміни адміністративно-правового статусу даного органу свідчить про колосальні зміни, які відбудуться вже найближчим часом. Уважаємо, що така ситуація є абсолютною вимогою часу та пов'язана з надзвичайно високим рівнем «тінізації» економіки, її криміналізації, економічною кризою та відсутністю стабільних і ефективних механізмів забезпечення соціально-економічного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мандзінівська Х. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Наукові записки. Економічні науки*. 2016. № 2 (53). С. 159–166.
2. Капустин Н. Экономическая безопасность отрасли и фирмы. *Бизнес-информ*. 1999. № № 11–12. С. 45–47.
3. Власюк О. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Київ, 2003. 48 с.
4. Воробйов В. Методичні основи побудови комплексної системи економічної безпеки підприємства. *Наукові записки*. 2011. № 1. С. 38–44.
5. Амитан В. Экономическая безопасность: понятие, концепция. *Прометей : регіональний збірник наукових праць з економіки*. Донецьк : Юго-Восток, 2000. 333 с.
6. Пастернак-Таранушенко Г. Економічна безпека держави. Київ : Ін-т державного управління і самоврядування при КМ України, 1994. 112 с.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 р. № 1277. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk>.
8. Афонцев С. Национальная экономическая безопасность: на пути к теоретическому консенсусу. *МЭиМО*. 2002. № 10. С. 30–39.
9. Економічна безпека : навчальний посібник. Київ : Знання, 2009. 647 с.
10. Шлемко В. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : монографія. Київ : НІСД, 1997. 144 с.
11. Мішина І. Економічна безпека в умовах ринкових трансформацій : дис. ... канд. екон. наук: 08.00.01. Донецьк, 2007. 235 с.
12. Яремко І. Економічна безпека як складова національної безпеки держави. *Інтегроване стратегічне управління: проблеми адміністрування, економічної безпеки та проектної діяльності* : тези доповідей І Міжвузівської науково-практичної конференції, 24–26 квітня 2016 р., м. Львів, Національний університет «Львівська політехніка». Львів : Львівська політехніка, 213. С. 74–75.
13. Про Стратегію національної безпеки України : Указ Президента України «Про Рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 6 травня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
14. Лисовий Г. Податкова безпека України: загрози та ризики. *Форум права*. 2016. № 1. С. 162–169.
15. Пименов Н. Фіскальні ризики в системі забезпечення безпеки підприємств та держави. *Податки*. 2010. № 4. С. 10–13.
16. Податковий кодекс від 2 грудня 2010 р. № 2755–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.
17. Куліш А., Мулявка Д., Резнік О. Діяльність податкової міліції: правові та організаційні засади : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2015. 140 с.
18. Дзісяк О. Правовий статус місцевих органів податкової служби в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2001. 180 с.
19. Козіна А. Забезпечення податковою міліцією законності у сфері оподаткування: організаційно-правові аспекти повноважень та статусу : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2005. 210 с.
20. Пояснювальна записка до проекту закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення Фінансової поліції». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4239&skl=9.